

Opolska katedra na przestrzeni wieków

Dla Mieszkańca

Historia opolskiej katedry jest nierozerwalnie związana z historią Opola i Śląska. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego należy do najstarszych śląskich kościołów. Co ciekawe, jego metryka jest starsza od przeprowadzonej w XIII wieku lokacji miasta Opola. Pierwszy kościół stanął tu prawdopodobnie już za czasów Bolesława Chrobrego. Według legendy w 1002 roku w rejonie placu targowego mieszczącego się na prawym brzegu Odry stanął drewniany kościół. Ranga świątyni została wzmocniona w 1024 roku, kiedy to biskup Klemens obdarował świątynią relikwią Krzyża Świętego (najstarsza na Śląsku), otrzymaną od św. Emeryka, który był synem króla węgierskiego Stefana.

Wie herrlich lacht uns entgegen,
Die erste Sonne im Jahr;
Sie bringet Gnade und Segen,
Und bessere Zeiten uns dar.

Jos: Kummer Sc. Crottaviæ.

Grafika z archiwum Muzeum Śląska Opolskiego

W latach 1232-1239 kościół pw. Świętego Krzyża podniesiono do rangi kolegiaty. W XIII wieku nastąpiła duża zmiana w wizerunku świątyni. W latach 1254-1295 w miejsce drewnianego kościoła wzniesiono nową, marmurową bazylikę z jedną wieżą. Budowa odbyła się przy wsparciu opolskiego księcia Bolka I. Jednak pożary w latach 1415 i 1446 roku zmusiły do kolejnych zmian świątyni. Odbudowa i generalna przebudowa świątyni nastąpiła dopiero w 1520 roku, do czego przyczynił się mecenat ostatniego opolskiego Piasta, Jana Dobrego. Powstała imponujących rozmiarów gotycka świątynia halowa, zakończona od wschodu trzema apsydami z jednolitym dachem siodłowym. Zapewne z tego okresu pochodzi kamienna gotycka chrzcielnica, której czarę zdobią dwa herby – Opola i opolskich Piastów.

Fot. A. Parkitna

Wiek XVII stanowił czarną kartę w dziejach Opola i kościoła pw. Świętego Krzyża. Pożary, epidemie i konflikty w Czechach odbiły się na kondycji ekonomicznej miasta i jego mieszkańców. Miasto i kościół paliły się kolejno w 1618, 1622, 1647 i 1684 roku.

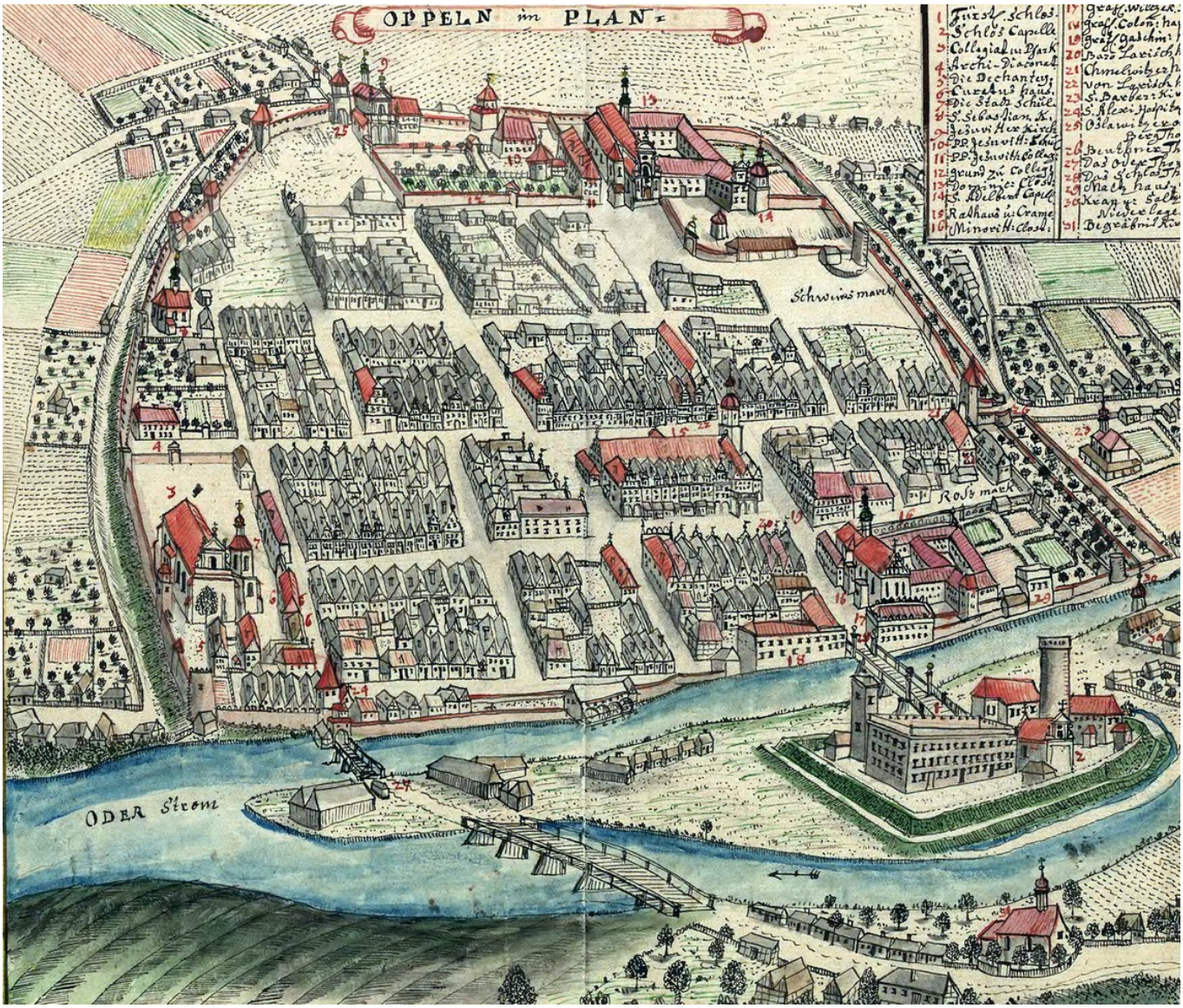

Panorama Opola z XVIII wieku

Wieku XVIII spowodował duże zmiany w wyposażeniu kolegiaty. W 1702 roku na kościelnej wieży został zawieszony duży dzwon zwany „Wojciechem”. W 1711 roku w kaplicy pw. św. Jadwigi zawieszono obraz przedstawiający drzewo genealogiczne Piastów opolskich autorstwa śląskiego malarza Johanna C. Lischki. W 1813 roku ważnym wydarzeniem stało się przeniesienie do katedry z kościoła „na górce” obrazu Matki Boskiej Piekarskiej (Opolskiej).

Drzewo Genealogiczne Piastów Opolskich ok. 1700 r. Katedra Świętego Krzyża w Opolu,
Fot. K. Adamus

Kolejna renowacja świątyni, która była bardzo dużym przedsięwzięciem, nastąpiła w 1885 roku. W nawie głównej kościoła wzdłuż filarów ustawiono nowe, neogotyckie ołtarze, a na chórze muzycznym zamontowano nowe organy. W 1899 roku zbudowano dwie strzeliste, neogotyckie wieże, które odmieniły wizerunek kościoła. Dziś trudno sobie wyobrazić katedrę bez nich. W 1978 roku kościół zyskał nowe zadaszenia z blachy miedzianej, a rok 1997 przyniósł opolskiej katedrze nowe drzwi z brązu zaprojektowane i wykonane przez opolskiego artystę Adolfa Panitza. Katedra Opolska jest obecnie systematycznie poddawana renowacji, co podnosi jej walory architektoniczne i atrakcyjność w oczach mieszkańców i turystów.

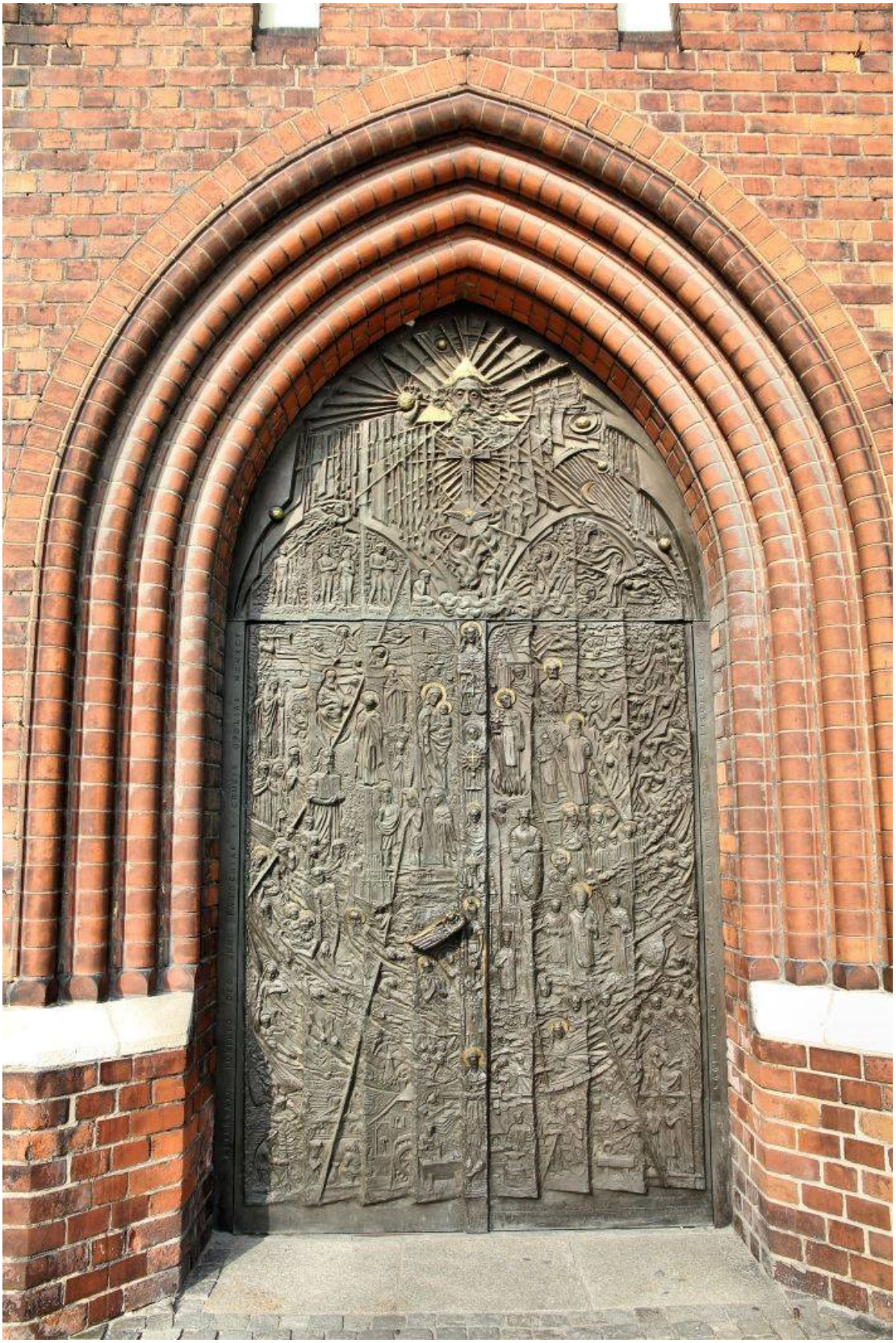

fot. P. Uchorczak

Materiał powstał na podstawie książki „Historia zapisana w murach”, Opole 2020.
Zdjęcia: Muzeum Śląska Opolskiego

Kontaktdaten
Wydział Promocji

ul. Koraszewskiego 7-9

45-011 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Lage

Tags
miejsca
historia Opola
katedra opolska
Historia zapisana w murach
fotografia
MŚO